

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ NA LEKCJACH JĘZYKA POLSKIEGO DLA UCZNIÓW Z DYSFUNKCJAMI

1. Dysleksja (specyficzne trudności w czytaniu)

- uczeń nie musi czytać głośno przy klasie nowego tekstu
- uczeń ma więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów
- czytanie lektur szkolnych lub innych opracowań należy rozłożyć w czasie, uczeń może korzystać z książek „mówionych”
- w przypadku dysleksji typu słuchowego można skracać teksty do opanowania na pamięć, dawać więcej czasu na naukę wiersza, a recytację wiersza sprawdzać indywidualnie
- należy uwzględniać trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, należy dawać więcej czasu na przeczytanie tekstu w klasie, instruować lub zalecać przeczytanie tekstu wcześniej w domu
- należy usprawniać zaburzone funkcje na zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych

2. Dysortografia (specyficzne trudności z opanowaniem poprawnej pisowni)

- należy ustalić sposób poprawy błędów, czuwać nad ich poprawą
- dyktanda sprawdzające można organizować indywidualnie
- należy złagodzić kryteria ocen za błędy ortograficzne i graficzne w wypracowaniach i dyktandach
- błędów nie należy omawiać wobec całej klasy
- należy usprawniać zaburzone funkcje na zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych

3. Dysgrafia (specyficzne trudności z opanowaniem umiejętności pisania)

- należy dawać więcej czasu na prace pisemne, w razie potrzeby skracać obszerność notatek
- w przypadku trudności z odczytaniem pracy odpytać ucznia ustnie lub pozwolić na niestandardowe sprawdzanie pracy np. poprzez odczytanie jej przez ucznia w obecności nauczyciela
- w uzasadnionych przypadkach można pozwalać na wykonywanie prac na komputerze lub pisanie drukowanymi literami
- należy usprawniać zaburzone funkcje na zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych

4. Dysleksja rozwojowa (dysleksja, dysortografia, dysgrafia występujące łącznie)

- uczeń nie musi czytać głośno przy klasie nowego tekstu
- uczeń ma więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów
- w miarę możliwości sprawdziany i kartkówki pisze w formie testów
- czytanie lektur szkolnych lub innych opracowań należy rozłożyć w czasie, uczeń może na korzystać z książek „mówionych”
- należy uwzględniać trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem
- należy dawać więcej czasu na przeczytanie tekstu w klasie, instruować lub zalecać przeczytanie tekstu wcześniej w domu
- należy częściej sprawdzać zeszyty szkolne ucznia, ustalić sposób poprawy błędów, czuwać nad wnikliwą ich poprawą, oceniać poprawność i sposób wykonania prac
- dyktanda sprawdzające można organizować indywidualnie
- błędów nie należy omawiać wobec całej klasy
- w przypadku dysleksji typu słuchowego można skracać teksty do opanowania na pamięć, dawać więcej czasu na naukę wiersza, a recytację wiersza sprawdzać indywidualnie
- w przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczyć tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi
- pomagać w doborze argumentów, jak również odpowiednich wyrażen i zwrotów
- należy złagodzić kryteria ocen za błędy ortograficzne i graficzne w wypracowaniach i dyktandach
- należy podać uczniom jasne kryteria oceny prac pisemnych (wiedza, dobór argumentów, logika wywodu, treść, styl, kompozycja itd.)
- należy dawać więcej czasu na prace pisemne, w razie potrzeby skracać obszerność notatek
- w przypadku trudności z odczytaniem pracy odpytać ucznia ustnie lub pozwolić na niestandardowe sprawdzanie pracy np. poprzez odczytanie jej przez ucznia w obecności nauczyciela
- w uzasadnionych przypadkach można pozwalać na wykonywanie prac na komputerze lub pisanie drukowanymi literami
- należy usprawniać zaburzone funkcje na zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych

5. ADHD (zespół nadpobudliwości psychoruchowej)

- uczeń powinien siedzieć z dala od okna
- nie należy zniechęcać ucznia – np. nie dyskwalifikować za pierwszą złą odpowiedź
- nie należy odpytywać w stanie silnego pobudzenia
- należy wyznaczać uczniowi konkretny cel i działanie
- można dzielić zadania na mniejsze możliwe do zrealizowania etapy
- należy pomagać uczniowi w skupieniu się na wykonywaniu jednej czynności
- należy wydawać jasno sprecyzowane polecenia (naraż tylko jedno polecenie)
- należy sprawdzać stopień zrozumienia wprowadzonego materiału
- należy wydłużać czas odpowiedzi

6. Uczeń z wadą wzroku

- należy zapewnić uczniowi w klasie miejsce dobrze oświetlenie
- należy w miarę potrzeb udostępniać ilustracje i teksty (np. testy sprawdzające wiedzę) w wersji powiększonej
- należy zwracać uwagę na szybką męczliwość ucznia związaną ze zużywaniem większej energii na patrzenie i interpretację informacji uzyskanych drogą wzrokową (wydłużanie czasu na wykonanie zadań)
- należy zezwalać na korzystanie z książek „mówionych”

7. Uczeń z wadą słuchu

- należy zapewnić dobre oświetlenie klasy oraz miejsce dla ucznia w pierwszej ławce najlepiej w rzędzie od okna; uczeń, będąc blisko nauczyciela, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ust
- należy umożliwić odwracanie się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji, co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi
- nauczyciel, mówiąc do całej klasy, powinien stać w pobliżu ucznia zwrócony twarzą w jego stronę - nie powinien chodzić po klasie czy być odwrócony twarzą do tablicy
- należy mówić do ucznia wyraźnie, używając normalnego głosu i intonacji, unikać gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji
- trzeba zadbać o spokój i ciszę w klasie

8. Uczeń ze spektrum autyzmu, w tym z zespołem Aspergera

Zazwyczaj problemy ucznia dotyczą komunikacji, rozumienia pojęć abstrakcyjnych, relacji społecznych, umiejętności planowania i myślenia perspektywicznego, a zatem należy:

- precyzyjnie formułować polecenia, kierować je bezpośrednio do ucznia
- przedstawiać dokładne oczekiwania i konsekwentnie je egzekwować
- pracować na fragmentach, wydłużać czas na przeczytanie lektury, dzielić dłuższy tekst na mniejsze partie, uwzględniać trudności w rozumieniu tekstu poetyckiego.
- wydłużyć czas pracy
- uwzględniać trudności dotyczące rozumienia stanów emocjonalnych i relacji społecznych
- położyć nacisk na ćwiczenie rozumienia znaczeń metaforycznych i symbolicznych.

Powyższe wskazania mają charakter ogólny, ponieważ ze względu na zróżnicowane potrzeby uczniów ze spektrum autyzmu, szczegółowe wskazania są zawarte w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym sporządzonym na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.